

Βρυξέλλες, 8 Ιουνίου 2020
(OR. en)

8682/20

SOC 401
EMPL 317
ECOFIN 489
EDUC 253
JEUN 50

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 8323/1/20 REV 1

Θέμα: Η επανειδίκευση και η αναβάθμιση των δεξιοτήτων ως βάσεις για την αύξηση της βιωσιμότητας και της απασχολησιμότητας, στο πλαίσιο της στήριξης της οικονομικής ανάκαμψης και της κοινωνικής συνοχής
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου (8 Ιουνίου)

Επισυνάπτονται στο παράρτημα για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την επανειδίκευση και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων ως βάσεις για την αύξηση της βιωσιμότητας και της απασχολησιμότητας, στο πλαίσιο της στήριξης της οικονομικής ανάκαμψης και της κοινωνικής συνοχής, όπως εγκρίθηκαν με γραπτή διαδικασία στις 8 Ιουνίου 2020.

Η επανειδίκευση και η αναβάθμιση των δεξιοτήτων ως βάσεις για την αύξηση της βιωσιμότητας και της απασχολησιμότητας, στο πλαίσιο της στήριξης της οικονομικής ανάκαμψης και της κοινωνικής συνοχής

Συμπεράσματα του Συμβουλίου

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι

1. Σύμφωνα με την πρώτη αρχή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, κατάρτιση και διά βίου μάθηση, ώστε να διατηρήσει και να αποκτήσει δεξιότητες που θα του επιτρέψουν να συμμετέχει πλήρως στην κοινωνία και να διαχειρίζεται με επιτυχία τις μεταβολές στην αγορά εργασίας.
2. Οι στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών για το 2030 εξασφαλίζουν τη δέσμευση για παροχή ποιοτικής και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευσης σε όλα τα επίπεδα και για προώθηση ευκαιριών διά βίου μάθησης για όλους, ιδίως για όσους βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση.
3. Το νέο στρατηγικό θεματολόγιο για την περίοδο 2019-2024 αναγνωρίζει την ανάγκη να επιταχυνθούν οι επενδύσεις στους τομείς της απόκτησης δεξιοτήτων και της εκπαίδευσης, ώστε να μπορούν όλοι να αξιοποιούν τις ευκαιρίες που δημιουργούν οι οικονομικοί και κοινωνικοί μετασχηματισμοί.
4. Στη σύσταση του 2016 με τίτλο «Διαδρομές Αναβάθμισης των Δεξιοτήτων: Νέες Ευκαιρίες για Ενηλίκους» το Συμβούλιο καλεί τα κράτη μέλη να παρέχουν στήριξη σε ενήλικες με χαμηλά επίπεδα δεξιοτήτων και τυπικών προσόντων, προκειμένου αυτοί να αποκτήσουν ένα ελάχιστο επίπεδο γραμματισμού, αριθμητισμού και ψηφιακών δεξιοτήτων και/ή μια ευρύτερη δέσμη δεξιοτήτων μέσω της απόκτησης τυπικών προσόντων υψηλότερου επιπέδου.
5. Οι κατευθυντήριες γραμμές του 2019 για την απασχόληση (ολοκληρωμένη κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 6) καλούν τα κράτη μέλη να προωθήσουν την παραγωγικότητα και την απασχολησιμότητα, σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, μέσω σωστής παροχής, καθ' όλη τη διάρκεια του εργασιακού βίου, των κατάλληλων γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, που να ανταποκρίνονται στις τρέχουσες και μελλοντικές ανάγκες της αγοράς εργασίας.

6. Η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία καθιστά σαφές ότι η διαχείριση μιας αποτελεσματικής και κοινωνικά δίκαιης μετάβασης σε μια βιώσιμη Ευρώπη θα απαιτήσει αλλαγές στις δεξιότητες και τη νοοτροπία για τους ανθρώπους όλων των ηλικιών, καθώς και φιλόδοξα προγράμματα για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση του εργατικού δυναμικού. Η ανακοίνωση εξαγγέλλει τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, την ανάπτυξη ενός ειδικού ευρωπαϊκού πλαισίου ικανοτήτων και την επικαιροποίηση του θεματολογίου δεξιοτήτων και των εγγυήσεων για τη νεολαία. Η πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης περιλαμβάνει την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση των εργαζομένων στις δραστηριότητες που είναι επιλέξιμες για παροχή υποστήριξης.
7. Η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με μια νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη αναφέρει ότι για μια ανταγωνιστική ευρωπαϊκή βιομηχανία που να τηρεί τα υψηλότερα κοινωνικά, εργασιακά και περιβαλλοντικά πρότυπα απαιτείται ειδικευμένο εργατικό δυναμικό ικανό να προσαρμόζει τις δεξιότητες του σε ριζικές αλλαγές. Συνιστά στη βιομηχανία, στις εθνικές αρχές, στους κοινωνικούς εταίρους και στα λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη να συμπράξουν σε ένα σύμφωνο δεξιοτήτων, το οποίο θα αποδεσμεύσει δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις στον τομέα της αναβάθμισης των δεξιοτήτων και της επανειδίκευσης του εργατικού δυναμικού¹.
8. Η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με μια στρατηγική για τις ΜΜΕ με στόχο μια βιώσιμη και ψηφιακή Ευρώπη επισημαίνει ότι η ψηφιακή και η πράσινη μετάβαση δημιουργούν ιδιαίτερες προκλήσεις για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), οι οποίες στερούνται εργαζομένων με κατάλληλες δεξιότητες. Σημειώνει ότι τα κράτη μέλη, οι κοινωνικοί εταίροι και η ΕΕ μπορούν να διευκολύνουν την πρόσβαση σε ευκαιρίες ανάπτυξης δεξιοτήτων για διευθυντικά στελέχη, υπαλλήλους και δυνητικούς ιδρυτές ΜΜΕ, και ιδίως για τις γυναίκες. Η ανακοίνωση της Επιτροπής για τη διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης τονίζει ότι η βελτίωση των δεξιοτήτων αποτελεί βασικό στοιχείο του συνολικού οράματος για τον ψηφιακό μετασχηματισμό στην Ευρώπη και δεν περιορίζεται μόνο στην αγορά εργασίας. Τονίζει, επίσης, ότι η ψηφιακή μετάβαση πρέπει να είναι δίκαιη και ισότιμη και να ενθαρρύνει τις γυναίκες να συμμετέχουν πλήρως.

¹ Για τη δρομολόγηση ενός συμφώνου δεξιοτήτων, βλ. ανακοίνωση της Επιτροπής στο έγγραφο 6782/20, σ. 11-12.

9. Είναι σημαντικό να δημιουργηθεί ένα μελλοντικό στρατηγικό πλαίσιο για τη συνεργασία της ΕΕ στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης για την περίοδο μετά το 2020, προκειμένου να εξασφαλιστεί η εποικοδομητική και αποτελεσματική συνεργασία της ΕΕ στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Επιπλέον, ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο εντός της ΕΕ που να περιλαμβάνει όλες τις μορφές και τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι σημαντικό για την προώθηση της διά βίου, συνεχούς και χωρίς αποκλεισμούς, μάθησης, καθώς και για την εφαρμογή ευέλικτων και προσαρμόσιμων μαθησιακών διαδρομών.
10. Οι πρόσφατες διεθνείς εκθέσεις της UNESCO και του ΟΟΣΑ επισημαίνουν το γεγονός ότι οι ενέργειες που αποσκοπούν στον περιορισμό της πανδημίας της νόσου COVID-19, ιδίως η κοινωνική αποστασιοποίηση, έχουν διαταράξει τη λειτουργία των κοινωνικών και οικονομικών δομών και έχουν σημαντικό αντίκτυπο στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι:

11. Ακόμη και πριν από την επιδημική έξαρση της νόσου COVID-19, η οικονομία, η βιομηχανία και το κοινωνικό μοντέλο της ΕΕ επηρεάζονταν από την κλιματική αλλαγή, την παγκοσμιοποίηση, τις δημογραφικές προκλήσεις και τον ψηφιακό μετασχηματισμό. Όλοι αυτοί οι παράγοντες διαμόρφωσαν τις απαιτήσεις σε δεξιότητες μέσω της δημιουργίας και της εξάλειψης θέσεων εργασίας, καθώς και μέσω της αλλαγής της φύσης των υφιστάμενων επαγγελμάτων. Οι επακόλουθες αλλαγές των αναγκών σε δεξιότητες μεταφράστηκαν σε ανισορροπία δεξιοτήτων σε διάφορους τομείς της οικονομίας και σε διάφορες γεωγραφικές περιοχές. Οι εν λόγω μεταβάσεις επηρεάζουν κάθε τμήμα της οικονομίας και της κοινωνίας μας.
12. Η έξαρση της νόσου COVID-19 έχει έντονο αρνητικό αντίκτυπο στην ευρωπαϊκή οικονομία και κοινωνία, δημιουργώντας την ανάγκη για ένα ισχυρό σχέδιο ανάκαμψης. Η κρίση ανέδειξε τον κρίσιμο ρόλο που διαδραματίζουν οι ψηφιακές δεξιότητες και ικανότητες στην εξασφάλιση επαρκών επιπέδων επιχειρηματικής συνέχειας για τις επιχειρήσεις και τις υπηρεσίες που παρέχονται από τη δημόσια διοίκηση μέσω της εξ αποστάσεως εργασίας, καθώς και τον κρίσιμο ρόλο τους στην παροχή και λήψη εκπαίδευσης, κατάρτισης και ενός ελάχιστου επιπέδου κοινωνικής αλληλεπίδρασης. Οι επιπτώσεις της κρίσης θα αλλάξουν περαιτέρω τη ζήτηση δεξιοτήτων σε μια αγορά εργασίας που ήδη αντιμετωπίζει σημαντικές μεταβάσεις.

13. Η συνολική λειτουργία της οικονομίας, συμπεριλαμβανομένης της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας των διαφόρων κλάδων και οικονομικών τομέων, καθώς και του ρόλου και της θέσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας, εξαρτάται από την κατάρτιση, την πρόσληψη και τη διατήρηση ειδικευμένου εργατικού δυναμικού. Η Ευρώπη θα πρέπει να εξασφαλίσει ότι τα συστήματα εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης διαθέτουν τα απαραίτητα μέσα, ώστε να παραμένουν επίκαιρα και να παρέχουν σε όλες τις γενεές εργαζομένων τις κατάλληλες δεξιότητες, γνώσεις και ικανότητες, οι οποίες να είναι μεταβιβάσιμες αλλά και συγκεκριμένες. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να εξασφαλίσουν ότι κάθε περιφέρεια θα επωφεληθεί από αυτές τις προσπάθειες και ότι κανείς δεν θα μείνει στο περιθώριο, διασφαλίζοντας ότι θα δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στα λιγότερο ανεπτυγμένα εδάφη και στις ευάλωτες ομάδες της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, και ιδίως της μάθησης στον χώρο εργασίας.
14. Η επιδημική έξαρση της νόσου COVID-19 έχει επίσης διαταράξει, μεταξύ άλλων, την τυπική και μη τυπική παροχή αρχικής και συνεχούς εκπαίδευσης και κατάρτισης και των συναφών υπηρεσιών, γεγονός που επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό τα μειονεκτούντα άτομα, τα άτομα με ειδικές ανάγκες και τα άτομα σε γεωγραφικά απομονωμένες περιοχές. Έχει επίσης αναδείξει την ανάγκη να αναπτυχθεί και να εξασφαλιστεί η ικανότητα κατάλληλης αξιοποίησης της τεχνολογίας των επικοινωνιών, σε σχέση με τις υποδομές και τις δεξιότητες, και έχει καταδείξει την ανάγκη να ενισχυθεί η αυτονομία των εκπαιδευόμενων.
15. Η επιδημική έξαρση της νόσου COVID 19 ανάγκασε σημαντικό αριθμό ατόμων, δημόσιων οργανισμών, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων να προβούν σε ψηφιακό άλμα και να χρησιμοποιήσουν διάφορες μεθόδους εξ αποστάσεως εργασίας, διδασκαλίας και μάθησης, επιβεβαιώνοντας ότι οι ψηφιακές δεξιότητες αποτελούν ουσιώδες στοιχείο της δια βίου μάθησης.
16. Η πανδημία της νόσου COVID-19 είναι πιθανόν να έχει σημαντικές και μακροχρόνιες επιπτώσεις στις ανάγκες σε δεξιότητες και στην ομαδοποίηση των υφιστάμενων ανισορροπιών στον τομέα των δεξιοτήτων. Η κρίση δείχνει ότι είναι απαραίτητο να γίνουν ευρέως επενδύσεις στην εκπαίδευση και την κατάρτιση σε όλους τους τομείς, προκειμένου να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα της οικονομίας και της κοινωνίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

17. Όσον αφορά τα άτομα, οι γνώσεις, οι δεξιότητες και οι ικανότητές τους αποτελούν μέσο για προσωπική ανάπτυξη, ενεργό συμμετοχή στα κοινά, απασχολησιμότητα, ευεξία, ευημερία και προσωπική βελτίωση. Δεδομένου ότι οι θέσεις εργασίας υπόκεινται σε ολοένα και πιο συχνές αλλαγές και ότι οι ευέλικτες μορφές εργασίας γίνονται ολοένα και πιο διαδεδομένες, υπάρχει συνεχής ανάγκη για μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και επανειδίκευση παντού και με διαφορετικούς τρόπους, οι οποίοι, εκτός των άλλων, θα επιτρέπουν τόσο στους εργαζόμενους όσο και στις επιχειρήσεις να δημιουργούν και να προωθούν την καινοτομία.

Πριν από την επιδημική έξαρση της νόσου COVID-19 εκτιμήθηκε ότι τουλάχιστον το ήμισυ του σημερινού εργατικού δυναμικού θα χρειαστεί να επικαιροποιήσει τις δεξιότητές του εντός των επόμενων πέντε ετών² και τα στοιχεία δείχνουν ότι τα άτομα με τις μεγαλύτερες ανάγκες είναι λιγότερο διατεθειμένα να συμμετάσχουν σε δραστηριότητες αναβάθμισης δεξιοτήτων².

18. Η πρόκληση της επανειδίκευσης και της αναβάθμισης των δεξιοτήτων του ενήλικου πληθυσμού είναι τεράστια, καθώς η συμμετοχή των ενηλίκων σε δραστηριότητες μάθησης παραμένει χαμηλή. Εξακολουθούν να υπάρχουν ανισότητες όσον αφορά την παροχή και την πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων, ιδίως μεταξύ των ενηλίκων με χαμηλή ειδίκευση, οι οποίοι χρειάζονται πιο εντατική υποστήριξη για την ενεργό συμμετοχή τους σε μάθηση ικανή να μεταβάλει ουσιαστικά την κατάστασή τους. Καλά οργανωμένες εκστρατείες θα πρέπει να απευθύνονται σε αυτούς, ώστε να τους ενημερώνουν για τις μεταβαλλόμενες ανάγκες στην αγορά εργασίας. Πρέπει να καταβληθούν μεγαλύτερες προσπάθειες για τη συμμετοχή των κοινωνικά μειονεκτούντων ατόμων και για να τους δοθεί η δυνατότητα να εισέλθουν, να εισέλθουν εκ νέου ή να παραμείνουν στην αγορά εργασίας, ώστε να προλάβουν την απώλεια των δεξιοτήτων τους και να στηρίξουν την εξέλιξη της σταδιοδρομίας τους.
19. Δεδομένων των παρόντων και των μελλοντικών απαιτήσεων στον τομέα της απασχόλησης, είναι ζωτικής σημασίας να αξιοποιηθεί πλήρως η διαθέσιμη δεξαμενή ταλέντων. Απαιτούνται προσπάθειες για την παροχή κινήτρων, ώστε τόσο οι γυναίκες όσο και οι άντρες να εξετάσουν το ενδεχόμενο επανειδίκευσης και αναβάθμισης των δεξιοτήτων τους σε ασυνήθιστους για το εκάστοτε φύλο τομείς.

² ΟΟΣΑ (2020), *Increasing Adult Learning Participation: Learning from Successful Reforms, Getting Skills Right*, OECD Publishing, Paris (Αύξηση της συμμετοχής των ενηλίκων στη μάθηση: Διδάγματα από επιτυχείς μεταρρυθμίσεις, επίτευξη κατάλληλων δεξιοτήτων, Εκδόσεις ΟΟΣΑ, Παρίσι), <https://doi.org/10.1787/cf5d9c21-en>.

20. Οι εκθέσεις ανά χώρα που καταρτίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου παρέχουν λεπτομερή εικόνα των προκλήσεων όσον αφορά τις δεξιότητες στα κράτη μέλη, και οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις περιλαμβάνουν τακτικά προτάσεις για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, με ιδιαίτερη αναφορά στην ανάγκη για αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανεπίδραση του εργατικού δυναμικού, για αύξηση του επιπέδου δεξιοτήτων και ικανοτήτων, ιδίως εκείνων με χαμηλά τυπικά προσόντα, για παροχή ικανοποιητικών επαγγελματικών επιλογών σε όλους και για αύξηση της συνάφειας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με την αγορά εργασίας.
21. Η αποτελεσματική προβολή, η παροχή συμβουλών, οι πολιτικές και τα μέτρα στήριξης για τη διά βίου καθοδήγηση βοηθούν τις γυναίκες και τους άνδρες να αποκτούν κίνητρα, να αναπτύξουν τις δεξιότητες και τις ικανότητές τους, να συμμετέχουν σε διαδικασίες επικύρωσης σύμφωνα με τα εθνικά συστήματα και να επιλέγουν τις πλέον κατάλληλες μαθησιακές διαδρομές για την περαιτέρω ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους.
22. Στο πλαίσιο της έλλειψης ειδικευμένου εργατικού δυναμικού σε πολλούς τομείς και/ή περιφέρειες και δεδομένης της ανάγκης να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και η απασχολησιμότητα των εργαζομένων, μεταξύ άλλων κατά τη διάρκεια και μετά την πανδημία της νόσου COVID-19, είναι αναγκαίο να εξεταστεί ο τρόπος αύξησης της συμμετοχής τόσο των ατόμων όσο και των εργοδοτών στην ανάπτυξη δεξιοτήτων.
23. Η διά βίου μάθηση αποτελεί κοινή ευθύνη, μεταξύ άλλων, του δημόσιου τομέα, των κοινωνικών εταίρων, των εργοδοτών και των ατόμων. Ο δημόσιος τομέας μπορεί να διαδραματίσει ιδιαίτερο ρόλο στην παροχή αποτελεσματικών μορφών εκπαίδευσης και κατάρτισης και στην παροχή οικονομικής και μη οικονομικής στήριξης για την ανάπτυξη και την αναγνώριση δεξιοτήτων. Οι εργοδότες έχουν ουσιαστικό ρόλο και ευθύνη για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανεπίδραση των εργαζομένων τους, όταν προκύπτουν ανάγκες για νέες δεξιότητες και ικανότητες, καθώς και για την παροχή μάθησης στον χώρο εργασίας και θέσεων πρακτικής άσκησης. Παρότι η στήριξη από τον δημόσιο τομέα και τους εργοδότες είναι ζωτικής σημασίας, χρειάζεται και τα ίδια τα άτομα να αναγνωρίσουν την ευθύνη τους όσον αφορά τη συμμετοχή τους στις δικές τους διαδρομές διά βίου μάθησης. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να δοθεί περαιτέρω προσοχή στις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι πλέον ευάλωτοι όσον αφορά την πρόσβαση σε εργαλεία και πόρους.

24. Η ζήτηση για δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης και άλλους σχετικούς δημόσιους οργανισμούς για την παροχή στήριξης για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων, την επανειδίκευση, την πρόληψη της απώλειας δεξιοτήτων και άλλες δραστηριότητες διά βίου μάθησης, καθώς και για τη διαχείριση της μετάβασης, αυξάνεται, όπως επίσης και η ανάγκη για ενισχυμένη συνεργασία με τους φορείς παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης, με ιδιαίτερη προσοχή στην επικαιροποίηση της παροχής μάθησης από αναγνωρισμένους παρόχους κατάρτισης, εκπαιδευτικά ιδρύματα και επιγραμματικές πλατφόρμες όσον αφορά την κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και της ηλεκτρονικής μάθησης. Ο καλύτερος εντοπισμός των δυνατοτήτων και των αναγκών σε δεξιότητες των πελατών, μεταξύ άλλων μέσω της κατάρτισης προφίλ, έχει καίρια σημασία για τη διεύρυνση της βάσης των πελατών τόσο για τους αιτούντες εργασία όσο και για τους εργοδότες, καθώς και για τη βελτίωση και την επέκταση εξατομικευμένων υπηρεσιών υποστήριξης και επαγγελματικού προσανατολισμού. Οι δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες απασχόλησης και οι κοινωνικοί εταίροι θα μπορούσαν να στηρίξουν τους εργοδότες που αναζητούν τρόπους για την αύξηση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού τους, καθώς και τα άτομα που επιθυμούν να αυξήσουν την απασχολησιμότητά τους και τις προοπτικές σταδιοδρομίας τους.
25. Η πρόγνωση και η πρόβλεψη των μελλοντικών αναγκών δεξιοτήτων διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στον σχεδιασμό της παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης, η οποία περιλαμβάνει τη συνεργασία και τη δικτύωση μεταξύ εργοδοτών, κοινωνικών εταίρων, εμπορικών επιμελητηρίων, παρόχων εκπαίδευσης και κατάρτισης και άλλων σχετικών οργανώσεων.
26. Η επικαιροποίηση του ευρωπαϊκού καταλόγου για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης (2018), που δημοσιεύθηκε το 2020, έδειξε ότι η παροχή ευκαιριών επικύρωσης έχει αυξηθεί, αλλά απαιτείται μεγαλύτερη πρόοδος, ώστε να καταστεί η επικύρωση διαθέσιμη και προσβάσιμη σε όλους τους δυνητικούς δικαιούχους.

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ, σύμφωνα με τις αρμοδιότητές τους και σε συνάρτηση με τις εθνικές περιστάσεις, αλλά και με σεβασμό του ρόλου και της αυτονομίας των κοινωνικών εταίρων:

27. ΝΑ ΕΠΙΔΙΩΞΟΥΝ ΝΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΟΥΝ ότι τα σχέδια ανάκαμψης όσον αφορά την κρίση της νόσου COVID-19 περιλαμβάνουν στρατηγική προσέγγιση για την επανειδίκευση και την αναβάθμιση δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης, ανάπτυξης και αναγνώρισης δεξιοτήτων ως μέσων οικονομικής ανάκαμψης και κοινωνικής συνοχής, καθώς και μέτρων για την προσαρμογή της εκπαίδευσης και της κατάρτισης βάσει των διδαγμάτων από την κρίση·
28. ΝΑ ΕΝΗΜΕΡΩΝΟΥΝ σχετικά με διεθνείς ανταλλαγές και ορθές πρακτικές αναφορικά με την αναβάθμιση δεξιοτήτων και την επανειδίκευση και να τις προωθούν μεταξύ των οικείων ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, κλάδων, επιχειρηματιών, μαθητών, εκπαιδευομένων, δασκάλων, εκπαιδευτών και άλλων ενδιαφερομένων·
29. ΝΑ ΔΩΣΟΥΝ ΩΘΗΣΗ στις πολιτικές για τη δια βίου μάθηση ως απάντηση στην τεχνολογική και πράσινη μετάβαση και ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΟΥΝ και να ΥΛΟΠΟΙΗΣΟΥΝ προσβάσιμες, αποτελεσματικές, ευέλικτες και συναφείς με την εργασία πρωτοβουλίες για άτομα και εργοδότες με στόχο την επανειδίκευση και αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού, τη βελτίωση της συνεχούς προσωπικής και επαγγελματικής εξέλιξής τους, της απασχολησιμότητας και της παραγωγικότητάς τους και προκειμένου να διατηρηθεί η ευρωπαϊκή οικονομία βιώσιμη και ανταγωνιστική στο πλαίσιο μιας δυναμικής αγοράς εργασίας και των τρεχουσών σημαντικών αλλαγών στις διαδικασίες των επιχειρήσεων και των δημόσιων υπηρεσιών, ιδίως λόγω της ψηφιοποίησης, της τεχνητής νοημοσύνης και της αυτοματοποίησης, καθώς και πληθυσμιακών και περιβαλλοντικών προκλήσεων, υγειονομικών κρίσεων και άλλων μεγάλης κλίμακας κρίσεων·
30. ΝΑ ΠΡΟΩΘΟΥΝ, κατά περίπτωση, την περαιτέρω διαφοροποίηση των τρόπων παροχής τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης και κατάρτισης για ενήλικες, πρωτοβουλίες αναβάθμισης δεξιοτήτων και επανειδίκευσης, υπηρεσίες καθοδήγησης και επικύρωσης, μέσω της περαιτέρω ανάπτυξης και δημιουργίας των σχετικών υποδομών και της διαδικτυακής παροχής ως συμπλήρωμα και/ή ως εναλλακτική της επιτόπιας παράδοσης μαθημάτων ή οργάνωσης δραστηριοτήτων δια βίου μάθησης· στο πλαίσιο αυτό, θα μπορούσε να αναπτυχθεί περαιτέρω ο ρόλος των συστημάτων μάθησης στον χώρο εργασίας και καθοδήγησης επί του έργου·
31. ΝΑ ΑΝΑΛΑΒΟΥΝ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΔΡΑΣΗ ανταποκρινόμενα στη σύσταση του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2012, σχετικά με την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης, ιδίως καθιστώντας τις επικυρωτικές ρυθμίσεις πιο ολοκληρωμένες και προσβάσιμες, αξιοποιώντας τα αποτελέσματα της επικείμενης αξιολόγησης της εν λόγω σύστασης·

32. ΝΑ ΣΤΗΡΙΞΟΥΝ τα άτομα, καθώς αναλαμβάνουν την ευθύνη για τη συνεχή ανάπτυξη των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων τους και την εκ μέρους τους απόκτηση υψηλότερου επιπέδου εκπαίδευσης, παρέχοντας πρόσβαση σε εξατομικευμένες και σχετικές με το άτομο υπηρεσίες, όπως ο ποιοτικός δια βίου επαγγελματικός προσανατολισμός και η διαχείριση σταδιοδρομίας, η εξατομικευμένη αξιολόγηση της επαγγελματικής σταδιοδρομίας στον χώρο εργασίας, οι κατάλληλες ευκαιρίες εκπαίδευσης και κατάρτισης υψηλής ποιότητας που απευθύνονται σε όλους και ιδίως σε όσους έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με χαμηλή ειδίκευση. ΝΑ ΚΑΤΑΣΤΗΣΟΥΝ δυνατή την κατάλληλη παροχή μαθησιακών διαδρομών και ευκαιριών επικύρωσης δεξιοτήτων, εργαλείων για την εξατομικευμένη αξιολόγηση δεξιοτήτων, άμεσων οικονομικών κινήτρων ή έμμεσης ενίσχυσης όπως είναι η άδεια με αποδοχές, και ειδικής στήριξης στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τους αυτοαπασχολούμενους·
33. ΝΑ ΒΕΛΤΙΩΣΟΥΝ την παρακολούθηση και την πρόβλεψη δεξιοτήτων και ΝΑ ΕΝΙΣΧΥΣΟΥΝ τη συστηματική συλλογή και ανάλυση δεδομένων για την πρόβλεψη των μελλοντικών αναγκών δεξιοτήτων, την ανάπτυξη, την παροχή και την αναγνώρισή τους· στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΟΥΝ την ανάπτυξη και εφαρμογή των απαραίτητων μέσων για να προβλέψουν τις μελλοντικές ανάγκες της αγοράς εργασίας και των δημόσιων υπηρεσιών·
34. ΝΑ ΣΤΗΡΙΞΟΥΝ και, όπου είναι αναγκαίο, να αυξήσουν τις ικανότητες δημόσιων και ιδιωτικών υπηρεσιών απασχόλησης, καθώς αυτές διαδραματίζουν βασικό ρόλο στην αντιστοίχιση της προσφοράς και της ζήτησης δεξιοτήτων, σε συνεργασία με τον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, και θα διαδραματίσουν ρόλο καίριας σημασίας στην ανάκαμψη·
35. ΝΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΟΥΝ πιθανά μοντέλα δημόσιας και ιδιωτικής χρηματοδότησης της δια βίου μάθησης και την ανάπτυξη δεξιοτήτων σε ατομικό επίπεδο, καθώς η βιώσιμη χρηματοδότηση είναι ιδιαίτερα σημαντική σε περιπτώσεις έλλειψης ειδικευμένου προσωπικού, και να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στις ευάλωτες ομάδες και στους ανειδίκευτους εργαζόμενους·
36. ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΟΥΝ την ενεργό συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων όπως είναι οι εταιρείες, οι διοικήσεις, οι περιφέρειες και οι κλάδοι, οι κοινωνικοί εταίροι, τα εμπορικά επιμελητήρια, οι βιομηχανίες και οι βιοτεχνίες, οι πάροχοι εκπαίδευσης και κατάρτισης και άλλοι οικείοι εταίροι σε δράσεις για τον εντοπισμό προκλήσεων όσον αφορά τις δεξιότητες και για τη μετατροπή τους σε ευκαιρίες·

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, σύμφωνα με τις αρμοδιότητές της:

37. ΝΑ ΔΙΑΤΗΡΗΣΕΙ την ανάγκη για συνεχή αναβάθμιση των δεξιοτήτων και επανειδίκευση του εργατικού δυναμικού και, γενικότερα, των ευρωπαϊών πολιτών στο σύνολό τους στην κορυφή του θεματολογίου της Ένωσης·
38. Σύμφωνα με τις αρχές που κατοχυρώνονται στον πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, ΝΑ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΕΙ το θεματολόγιο δεξιοτήτων για την Ευρώπη προκειμένου να στηρίξει τα κράτη μέλη που δημιουργούν συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης που σχετίζονται με την αγορά εργασίας και προσβάσιμες ευκαιρίες αναβάθμισης δεξιοτήτων και επανειδίκευσης για ενήλικες, εστιάζοντας στις ψηφιακές δεξιότητες και τις δεξιότητες προσαρμογής σε μεταβάσεις, συμπεριλαμβανομένης της επικύρωσης και της διαφάνειας των μαθησιακών αποτελεσμάτων και συμβάλλοντας στη στήριξη της ανάκαμψης από την κρίση της νόσου COVID-19 μέσω της πολιτικής για τις δεξιότητες·
39. Με στόχο την καλύτερη αντιστοίχιση ζήτησης και προσφοράς δεξιοτήτων, ΝΑ ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΙ ΝΑ ΣΤΗΡΙΖΕΙ και, όπου είναι αναγκαίο, να ενισχύει την ικανότητα των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης, μεταξύ άλλων μέσω κατάλληλων οικονομικών πόρων·
40. Στο πλαίσιο της νέας βιομηχανικής στρατηγικής για την Ευρώπη, ΝΑ ΣΧΕΔΙΑΣΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕΙ ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ στρατηγικές δεξιοτήτων με την ίδια τη βιομηχανία, με τους παρόχους εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και με τους κοινωνικούς εταίρους και άλλους ενδιαφερόμενους·
41. ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΕΙ, σε συνεργασία με τις οικείες επιτροπές προγραμματισμού, την καλύτερη χρήση των διαθέσιμων πόρων στο πλαίσιο των υφιστάμενων ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών μέσων, κυρίως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, τα προγράμματα Erasmus+ και InvestEU, συμπεριλαμβανομένων πιστώσεων για δραστηριότητες που σκοπό έχουν την πρόβλεψη των μελλοντικών αναγκών δεξιοτήτων, την ανάπτυξη και την αναγνώρισή τους, εστιάζοντας ιδίως στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση του εργατικού δυναμικού, λαμβάνοντας υπόψη την ισότητα των φύλων, την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, την ανάγκη προώθησης της εδαφικής συνοχής και, ως εκ τούτου, της μείωσης των γεωγραφικών ανισοτήτων, και την ανάγκη να στηριχθεί η ανάκαμψη από την κρίση της νόσου COVID-19, ιδίως σε ό,τι αφορά τους εργαζόμενους σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τους αυτοαπασχολούμενους·

42. ΝΑ ΣΤΗΡΙΞΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΕΙ πρωτοβουλίες που θα ενισχύσουν τον κοινωνικό διάλογο στα κράτη μέλη στο πλαίσιο του θεματολογίου δεξιοτήτων, δεδομένου του σημαντικού ρόλου που καλούνται να ασκήσουν οι κοινωνικοί εταίροι στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την ανάπτυξη·
43. ΝΑ ΣΤΗΡΙΞΕΙ τη δράση των κρατών μελών για την καθιέρωση άμεσα διαθέσιμης, εξ αποστάσεως παροχής ευκαιριών εκπαίδευσης, κατάρτισης, αναβάθμισης δεξιοτήτων και επανειδίκευσης, καθώς και συναφών υπηρεσιών, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες ανά χώρα.

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ:

44. ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΙ τις διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με την ανώτατη εκπαίδευση, την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και την εκπαίδευση ενηλίκων στις εργασίες της στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου που αφορούν τις ανάγκες και την αντιστοίχιση δεξιοτήτων·
45. ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΕΙ τη θεματική και ειδική ανά χώρα πολυμερή εποπτεία, κατά περίπτωση, σχετικά με τις επιδόσεις και τις πολιτικές των κρατών μελών όσον αφορά την ανάπτυξη δεξιοτήτων, τη δια βίου μάθηση, την αναβάθμιση δεξιοτήτων και την επανειδίκευση· στο πλαίσιο αυτό, η προώθηση καλύτερου διαλόγου με τον κλάδο εκπαίδευσης και κατάρτισης και η αξιοποίηση της εμπειρογνομosύνης του κλάδου είναι καίριας σημασίας.

ΚΑΛΕΙ ΤΟΥΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ, με πλήρη σεβασμό της αυτονομίας τους, να εξετάσουν πιθανά μέτρα προκειμένου:

46. ΝΑ ΕΝΙΣΧΥΣΟΥΝ τον διάλογο σε εθνικό και τομεακό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη τις βιομηχανικές σχέσεις και τις πρακτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης στα επιμέρους κράτη μέλη, σχετικά με το ενδεχόμενο περαιτέρω ανάπτυξης των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων, ιδίως ως προς την έγκαιρη λήψη μέτρων, και πρωτοβουλίες και μέσα για την υλοποίηση της αναβάθμισης δεξιοτήτων και της επανειδίκευσης του εργατικού δυναμικού, μεταξύ άλλων εστιάζοντας στην προσωπική δέσμευση και τις προσπάθειες συνεργασίας με πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που ενδεχομένως δεν διαθέτουν την απαιτούμενη ικανότητα για να στηρίξουν την ανάπτυξη δεξιοτήτων εντός των ίδιων των επιχειρήσεων·

47. ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΟΥΝ ΝΑ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ για την επίτευξη ειδικά διαμορφωμένων προσεγγίσεων της δια βίου μάθησης και του επαγγελματικού προσανατολισμού/της επαγγελματικής εξέλιξης στον χώρο εργασίας, ενισχύοντας επίσης τη συνεργασία με παρόχους εκπαίδευσης και κατάρτισης και υφιστάμενα δίκτυα απασχόλησης, καθοδήγησης και κοινωνικών υπηρεσιών. Τέτοιες προσεγγίσεις θα μπορούσαν ιδίως να διαμορφωθούν ειδικά για συγκεκριμένα επαγγέλματα και/ή κλάδους και θα πρέπει να παρέχουν ευελιξία και να λαμβάνουν υπόψη την ισορροπία μεταξύ της επαγγελματικής και της ιδιωτικής ζωής των εργαζομένων που συμμετέχουν στη μάθηση.
48. ΝΑ ΔΕΣΜΕΥΤΟΥΝ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ως προς την πρόβλεψη των μελλοντικών αναγκών δεξιοτήτων, την ανάπτυξη και την αναγνώρισή τους.

Έγγραφα αναφοράς:**1. Διοργανικό έγγραφο της ΕΕ**

- Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων
https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_el.pdf

1α. Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

- Νέο στρατηγικό θεματολόγιο 2019-2024, που εγκρίθηκε στις 20 Ιουνίου 2019

2. Συμβούλιο

- Σύσταση του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2012, για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης, ΕΕ C 398 της 22.12.2012, σ. 1
- Σύσταση του Συμβουλίου όσον αφορά τις Διαδρομές Αναβάθμισης των Δεξιοτήτων: Νέες Ευκαιρίες για Ενηλίκους, ΕΕ C 484 της 24.12.2016, σ. 1-6.
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου για το μέλλον της εργασίας: ηλεκτρονικές διευκολύνσεις (15506/17)
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου με τίτλο «Το μέλλον της εργασίας: μια προσέγγιση βασισμένη στον κύκλο ζωής» (10134/18)
- Σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2018, σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης (2018/C 189/01), ΕΕ C 189 της 4.6.2018, σ. 1.
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου ως προς τον βασικό ρόλο των πολιτικών για τη διά βίου μάθηση στην ενδυνάμωση των κοινωνιών για την διαχείριση της τεχνολογικής και της πράσινης μετάβασης προς όφελος της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης (13282/19)
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τις αγορές εργασίας χωρίς αποκλεισμούς: βελτίωση της απασχόλησης των ατόμων που βρίσκονται σε ευάλωτη θέση στην αγορά εργασίας (14945/19)
- Απόφαση (ΕΕ) 2019/1181 του Συμβουλίου, της 8ης Ιουλίου 2019, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών, ΕΕ L 185 της 11.7.2019, σ. 44-45

3. Ευρωπαϊκή Επιτροπή

- Ανακοινώσεις της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών:
 - Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (COM(2019) 640 final)
 - Μια ισχυρή Ευρώπη για δίκαιες μεταβάσεις (COM(2020) 14 final)
 - Διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης (COM(2020) 67 final)
 - Μια νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη (COM(2020) 102 final)
 - Στρατηγική για τις ΜΜΕ με στόχο μια βιώσιμη και ψηφιακή Ευρώπη (COM(2020)103 final)
 - Μια Ένωση ισότητας: Στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2020-2025 (COM (2020) 152 final)
 - Νέο θεματολόγιο δεξιοτήτων για την Ευρώπη (COM (2016) 381 final)
 - Ισχυροποίηση της ευρωπαϊκής ταυτότητας μέσω της εκπαίδευσης και του πολιτισμού (COM (2017) 673 final)
 - Χτίζοντας μια ισχυρότερη Ευρώπη: ο ρόλος των πολιτικών για τη νεολαία, την εκπαίδευση και τον πολιτισμό (COM (2018) 268 final)
- Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης (COM(2020) 22 final)
- Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2020: Εκθέσεις ανά χώρα (6395/1/20)

4. Άλλες εκδόσεις της Ένωσης

Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound):

(2020) Game-changing technologies: Transforming production and employment in Europe (Τεχνολογίες που αλλάζουν τα δεδομένα: Μεταμορφώνοντας την παραγωγή και την απασχόληση στην Ευρώπη)

https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef19047en.pdf

Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop):

(2020) Empowering adults through upskilling and reskilling pathways (Ενδυνάμωση των ενηλίκων μέσω διαδρομών αναβάθμισης δεξιοτήτων και επανειδίκευσης)

<https://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/3081>

(2018) Επικύρωση μη τυπικής και άτυπης μάθησης

<https://www.cedefop.europa.eu/en/events-and-projects/projects/validation-non-formal-and-informal-learning/european-inventory>

Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή:

SOC/629 Sustainable funding for lifelong learning and development of skills (Βιώσιμη χρηματοδότηση για τη διά βίου μάθηση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων στο πλαίσιο της έλλειψης εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού) (διερευνητική γνωμοδότηση κατόπιν αιτήματος της κροατικής Προεδρίας)

<https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/sustainable-funding-lifelong-learning-and-development-skills-context-shortage-skilled-labour-exploratory-opinion-request>

Κοινό Κέντρο Ερευνών:

(2019) The changing nature of work and skills in the digital age (Η μεταβαλλόμενη φύση της εργασίας και των δεξιοτήτων στην ψηφιακή εποχή)

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/508a476f-de75-11e9-9c4e-01aa75ed71a1/language-en>

Συμβουλευτική Επιτροπή Επαγγελματικής Κατάρτισης:

(2018) Opinion on the future of vocational education and training post 2020 (Γνωμοδότηση σχετικά με το μέλλον της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης μετά το 2020)

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=9263&furtherNews=yes>

(2018) Promoting adult learning in the workplace – Final report of the ET 2020 Working Group 2016-2018 on Adult Learning (Προώθηση της εκπαίδευσης ενηλίκων – Τελική έκθεση της ομάδας εργασίας EK2020 2016-2018 σχετικά με την εκπαίδευση ενηλίκων)

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8112&furtherPubs=yes>

Επιτροπή Απασχόλησης:

Βασικά μηνύματα της EMCO (6812/20)

5. Λοιπά

Πλατφόρμα Διά Βίου Μάθησης

(2019) position paper on 21st century learning environments (έγγραφο θέσης για τα μαθησιακά περιβάλλοντα τον 21ο αιώνα)

<http://lllplatform.eu/lll/wp-content/uploads/2019/10/LLLP-Position-paper-21CLE.pdf>

ΟΟΣΑ

(2020) Increasing Adult Learning Participation: Learning from Successful Reforms, Getting Skills Right, OECD Publishing, Paris (Αύξηση της συμμετοχής των ενηλίκων στη μάθηση: Διδάγματα από επιτυχείς μεταρρυθμίσεις, επίτευξη κατάλληλων δεξιοτήτων, Εκδόσεις ΟΟΣΑ, Παρίσι)

<https://doi.org/10.1787/cf5d9c21-en>.

(2020) A Framework to guide an education response to the Covid-19 Pandemic (Πλαίσιο καθοδήγησης της αντίδρασης του τομέα της εκπαίδευσης στην πανδημία της νόσου COVID-19)

https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=126_126988-t63lxosohs&title=A-framework-to-guide-an-education-response-to-the-Covid-19-Pandemic-of-2020

ΟΥΝΕΣΚΟ

<https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>